

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фінансів

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

МАТЕРІАЛИ

ХІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

КИЇВ – 2015

Рекомендовано до друку та для розміщення
на веб-сайті економічного факультету
Вченою радою економічного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(Протокол № 3 від «27» жовтня 2015 року)

**Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України:
зб. матер. наук.-практ. конференції, 29-30 жовтня 2015 р./ Київський
національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2015. – 304 с.**

Редакційна колегія: В.Д. Базилевич, д.е.н., проф., чл.-кор. НАН України;
І.О. Лютий, д.е.н., проф.; З.С. Варналій, д.е.н., проф.; А.І. Ігнатюк, д.е.н., проф.;
С.В. Науменкова, д.е.н., проф.; Р.В. Пікус, к.е.н., проф.; С.Я. Боринець, к.е.н.,
проф.; Т.В. Грищенко, к.е.н., доц.; Л.М. Демиденко, к.е.н., доц.; О.В.Любкіна,
к.е.н., доц.; Є.А. Носова, к.е.н., доц.; О.О. Солодка, к.е.н., доц.; Ю.В. Петленко,
к.е.н., доц.; Р.В. Рак, к.е.н., доц.; О.Д. Рожко, к.е.н., доц.; М.В. Романюк, к.е.н.,
доц.; Ю.Л. Наконечна, к.е.н., доц.; О.В.Чеберяко, д.і.н., доц.; О.Б. Яфінович, к.е.н.,
доц.

Збірник містить матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції «Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України», що відбулася 29-30 жовтня 2015 року на базі кафедри фінансів Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Основними напрямками роботи науково-практичної конференції були: національні фінансові системи в умовах посилення глобалізаційних процесів; фінансова політика та функціонування фінансової системи України; фіскально-бюджетний механізм у забезпеченні соціально-економічного розвитку України; корпоративні фінанси та конкурентоспроможність національної економіки; світові тенденції та розвиток національного фінансово-кредитного ринку в умовах фінансової глобалізації; фінансова криза та соціально-політична ситуація в Україні. Особлива увага приділена актуальним питанням подолання негативних макроекономічних тенденцій та відновлення ефективного функціонування різних складових фінансової системи України в умовах глобалізації та загострення соціально-політичної ситуації.

Видання розраховано на представників наукової спільноти, викладачів, фахівців у галузі фінансів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів.

**Тези розміщуються в авторській редакції.
За точність викладеного матеріалу відповідальність покладена на авторів.**

ФІНАНСУВАННЯ НАУКОВОЇ СФЕРИ – ОСНОВНИЙ КРИТЕРІЙ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Для країни, що переймається своїм стратегічним майбутнім, найважливішим пріоритетом є зміцнення наукового потенціалу та створення умов інноваційного розвитку. Впроваджуючи ефективні механізми інноваційної політики, держава забезпечує конкурентоспроможність національної економіки.

Високорозвинені країни на підтримку інноваційної діяльності, перш за все фундаментальних та прикладних наукових досліджень, широко залучають бюджетні фінансові ресурси. Розуміючи, що наука є одним з найефективніших чинників економічного розвитку, вони за рахунок державних бюджетів повністю фінансують наукові дослідження та розробки в університетах і національних центрах охорони здоров'я, створення найскладніших і дорогих експериментальних установок (прискорювачів, телескопів, космічних станцій тощо).

У країнах Європейського союзу ще у 2000–2002 роках загальний рівень фінансування дослідної сфери становив 1,9 % ВВП, надалі – у березні 2002 року, керівники європейських урядів і держав на саміті в Барселоні прийняли рішення збільшити цей рівень до 3,0 % ВВП терміном до 2010 року [1]. А на Саміті 24–25 березня 2010 року Європейська Рада схвалила стратегію Європа–2020, якою передбачила подальше збереження рівня інвестицій у науково-дослідну сферу на рівні 3 % ВВП до 2020 року [2].

Загалом впродовж останніх десяти років передові країни збільшують витрати на науку майже вдвічі швидшими темпами, ніж зростає світова економіка, а середньосвітовий показник наукоємності ВВП у найрозвиненіших з них досягає 5% [3].

Спільно з державою активну участь у фінансуванні стратегічно важливих фундаментальних досліджень і цільових програм у європейських країнах беруть підприємницькі структури, які за рахунок впровадження наукових досягнень істотно покращують фінансові результати своєї виробничої діяльності та конкурентоспроможність.

Натомість українська влада за всі роки незалежності так і не проявила належної уваги до розвитку фундаментальної та прикладної науки. Державні витрати на наукові дослідження і розробки за останні 20 років жодного разу не перевищували 0,5% ВВП, тоді як лише з рівня, що перевищує 0,9% ВВП можна розраховувати, що наука почне давати економічний ефект. Більше того, у 2013

році рівень бюджетного фінансування науки знизився до 0,29% ВВП, а у 2014 році ця негативна тенденція продовжилася – питома вага коштів державного бюджету на наукові дослідження і розробки становила 0,26% ВВП, а питома вага фінансування науки з усіх джерел 0,66 % ВВП [4]. Як наслідок, в багатьох галузях вітчизняної економіки використовується застаріле технологічне обладнання. Це, у свою чергу, є причиною незатребуваності інтелектуальної праці, праці науковців та спонукає фахівців високої кваліфікації емігрувати. І хоча нині еміграція наукових кадрів не є такою масштабною, яка була у перше десятиліття незалежної України, коли впродовж 1991–1999 років з країни виїхали самих лише докторів наук 248 осіб (в т. ч. 40 % з технічної галузі), які працювали у 104 перспективних напрямках математичного аналізу, фізики твердого тіла, фізики напівпровідників, будівельної механіки, механіки твердого тіла, хірургії [5], проте все ще залишається істотно значущою для модернізації країни в цілому. До того ж ті вітчизняні підприємці, які займаються випуском високо- та середньо технологічної продукції, інвестують власні кошти не у створення інноваційного циклу «наука – технології – виробництво», а купують іноземні наукові розробки (ліцензії та готові технології). Але так вони не в змозі наздогнати провідні світові компанії, оскільки останні, аби домінувати на світових ринках та одержувати надприбутки, не продають своїх найновітніших наукових досягнень.

Отже, в Україні динаміка фінансової підтримки науково-дослідної сфери є негативною, що поглиблює відставання нашої країни від держав Європейського союзу, які постійно збільшують у цю сферу свої інвестиції. Спираючись на досвід передових країн, українська держава має надавати значно більше уваги розвитку науки, освіти, фінансуванню науково-дослідних та дослідно-конструкторських розробок, забезпечити сприятливі умови для підприємницького інвестування у вітчизняну наукову сферу та проведення повноцінних наукових досліджень і розробок. Це сприятиме поступовому зміцненню вітчизняного наукового потенціалу та створить необхідні умови для інноваційного розвитку національної економіки.

Список використаних джерел:

1. Євростат — Режим доступу : <http://www.eurostat.com>.
2. «Європа 2020» — стратегія соціально-економічного розвитку Європейського Союзу на період до 2020 года, 2010 // Режим доступу: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/documents/eurobulletin/eurobullet_04_2010 uk.pdf.
3. Стан і формування наукової сфери. Комітетські слухання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nas.gov.ua / tradeunion / news / Documents / Стан % 20 % 20 і % 20 формування % 20 наукової % 20 сфери % 20 14.03.13.pdf>.

4. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Матієнко Г. А. Вплив відтоку наукових кадрів на стан науково-технічної діяльності в Україні в умовах глобалізації економіки / Г. А. Матвієнко // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Економіка . – 2012. – Вип. 12. – С. 100-106.

Наукове видання

**Світові тенденції та перспективи розвитку
фінансової системи України**

**Матеріали
XII Міжнародної науково-практичної конференції
29-30 жовтня 2015 р.**

Відповідальний за випуск:
Формування та комп'ютерна верстка:

Яфінович О.Б.
Плешакова Н.А.,
Чекановський В.П.

*Кафедра фінансів
Економічний факультет
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
м. Київ, вул. Васильківська 90-а*